Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. E. Bolocan)
Dosarul nr. 3a-1167/24 (2-24026540-02-3a-15102024)

D E C I Z I E

12 noiembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Preşedintele completului, judecătorul	Sîrbu Victoria
Judecătorii	Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier	Papuc Daniela

examinând în ședință publică, apelul declarat de Dumbrava Ludmila împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 1 iulie 2024, adoptată în cauza de contencios administrativ, la acțiunea înaintată de Dumbrava Ludmila către Ministerul Justiției, Inspectoratul Național de Probațiune, Biroul de Probațiune Chișinău cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

C O N S T A TĂ :

Pretenţiile reclamantului:

La data de 07 martie 2024 reclamanta Dumbrava Ludmila s-a adresat în instanţa de judecată cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiţiei, Inspectoratul Naţional de Probaţiune, Biroul de Probaţiune Chişinău cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil şi alte pretenţii subsecvente.

În motivarea acţiunii, reclamanta indică că în fapt, Vadim Arşer, pe un teren învecinat situat pe *****, fără autorizaţie de construcţie, a construit o clădire detaşată de capital chiar lângă casa sa (a reclamantei), cu dimensiunea de 6,5 metri lungime şi 3,6 metri lăţime, suprafaţa de 23,4 metri pătraţi. Ca urmare a construcţiei obiectului menţionat, fără autorizaţie de construcţie şi cu încălcarea normelor de construcţie existente, i-au fost cauzate prejudicii morale şi materiale, amplasarea apropiată a clădirii respective, împiedicând familia sa să-şi folosească în mod normal propriul teren şi casa.

Notează reclamanta că, la 16 ianuarie 2023, Judecătoria Chişinău (sediul Buiucani), în urma examinării circumstanţelor expuse, a pronunţat o hotărâre prin

care l-a recunoscut vinovat pe Vadim Arşer de săvârşirea contravenţiei prevăzute de art. 179 din Codul contravenţional al Republicii Moldova.

Totodată, instanţa l-a obligat pe Vadim Arşer să demoleze construcţia amplasată în ***** (bucătăria de vară). Hotărârea a devenit definitivă la data de 01.02.2023.

Consemnează că, la data de 14 martie 2023, cu numărul de ieşire 5-14-4374, Judecătoria Chişinău, Sediul Buiucani, a expediat Primăriei Municipiului Chişinău, spre executare, în partea demolării construcţiei ridicate de Arşer Vadim, hotărârea judecătorească menţionată supra. Însă, în pofida adresărilor sale repetate, Primăria Municipiului Chişinău a evitat să execute hotărârea instanţei de judecată, încălcând cerinţele art. 4 din Regulamentul cu privire la modul de demolare a construcţiilor neautorizate şi de defrişare a arborilor şi arbuştilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 582 din 03.08.2022, care prevede ca în urma dispunerii de către instanţa de judecată a demolării construcţiilor neautorizate/a defrişării arborilor şi arbuştilor, în conformitate cu prevederile art. 4396 alin. (3) din Codul contravenţional al Republicii Moldova nr. 218/2008, şi a notificării acestui fapt de către instanţa de judecată către autoritatea publică responsabilă (la caz Primăria Municipiului Chişinău), aceasta are obligaţia să comunice contravenientului prescripţie, în termen de trei zile, privind conformarea şi executarea benevolă a dispoziţiilor documentului executoriu de demolare/defrişare, suspendarea lucrărilor neautorizate, demolarea/demontarea/defrişarea, evacuarea şi aducerea terenului la starea iniţială. În cazul în care procesul contravenţional a încetat în temeiul art.441 alin.(1) lit.f) din Codul contravenţional al Republicii Moldova nr. 218/2008, autoritatea publică responsabilă emite direct dispoziţia referitoare la executarea silită a lucrărilor de demolare/defrişare, prevăzută la pct. 8 şi să execute hotărârea judecătorească.

Reclamanta consideră că, funcţionarii de resort ai Primăriei Municipiului Chişinău, neîndeplinindu-şi obligaţia de a pune în aplicare hotărârea judecătorească, au săvârşit contravenţia prevăzută de art. 318 alin. (2) din Codul contravenţional.

Reclamanta nu exclude faptul că, în cadrul examinării cauzei de către instanţe de judecată, au avut loc careva ingerinţe ilegale, dat fiind faptul că plângerea a depus-o la 16.02.2019, iar hotărârea judecătorească a devenit definitivă la 01.02.2022. Mai mult ca atât, există suspiciuni şi cu referire la neexecutarea hotărârii judecătoreşti de către funcţionarii responsabili.

Specifică reclamanta că, ghidându-se de prevederile Codului contravenţional (art.421^1, art.374 alin. (2^1) şi (3)), a depus la Biroul de Probaţiune Chişinău şi la Inspectoratul Naţional de Probaţiune cereri, prin care a solicitat examinarea plângerii în privinţa funcţionarilor din cadrul Primăriei Municipiului Chişinău şi luarea măsurilor legale în conformitate cu art. 374 din Codul contravenţional.

Prin răspunsul din 04 decembrie 2023, Biroul de Probaţiune Chişinău i-a respins solictările, indicând că, contravenţiile menţionate la art. 318 din Codul contravenţional se constată de către executorul judecătoresc conform art.421 din Codul contravenţional. La fel şi Inspectoratul Naţional de Probaţiune, prin scrisoarea cu nr.07/1438 din data de 26.12.2023 a refuzat să-i satisfacă solicitările din cerere, menţionând că „calitatea de agent constatator a subdiviziunilor teritoriale ale Inspectoratului Naţional de Probaţiune a survenit urmare a modificării Codului contravenţional prin Legea nr. 163/2017 pentru modificarea şi completarea unor acte legislative. Prin urmare, categoriile subiecţilor de probaţiune sunt specificate la art. 3 din Legea nr. 8/2008 cu privire la probaţiune, fiind o categorie specială de persoane, în care nu se încadrează funcţionarii în privinţa cărora se solicită atragerea la răspundere contravenţională, respectiv, organele de probaţiune nu au temei legal de a încheia proces - verbale cu privire la contravenţii în privinţa persoanelor care nu sunt subiecţi ai probaţiunii”.

În opinia reclamantei, prevederile din Legea nr. 8/2008 cu privire la probaţiune nu anulează cerinţele art. 421^1 din Codul contravenţional, conform cărora contravenţiile prevăzute la art. 318 Cod contravenţional sunt stabilite şi examinate de către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Naţional de Probaţiune. Mai mult ca atât, în legislaţia Republicii Moldova nu există nicio lege sau altă normă care să nu permită sau să interzică urmărirea contravenţională din partea Biroului de Probaţiune Chişinău şi Inspectoratului Naţional de Probaţiune, a funcţionarilor Primăriei Municipiului Chişinău, dacă comit contravenţia prevăzută de art. 318 Cod contravenţional.

Respectiv, reclamanta consideră neîntemeiate şi contrare legislaţiei în vigoare refuzurile Biroului de Probaţiune Chişinău şi Inspectoratului Naţional de Probaţiune de a examina cererile sale şi de a lua măsuri legale împotriva funcţionarilor Primăriei Municipiului Chişinău, care se fac vinovaţi de neexecutarea hotărârii judecătoreşti privind demolarea unui imobil construit ilegal.

Reieşind din cele expuse, reclamanta s-a adresat cu cerere prealabilă către Ministerul Justiţiei, solicitând anularea actelor administrative emise de Biroul de Probaţiune Chişinău şi Inspectoratul Naţional de Probaţiune, însă, cerere a fost respinsă.

Astfel, reclamanta solicită, anularea refuzului Ministerului Justiţiei, Biroului de Probaţiune Chişinău şi Inspectoratului Naţional de Probaţiune privind luarea măsurilor relevante împotriva funcţionarilor din Primăria municipiului Chişinău; - anularea actelor administrative ale Ministerului Justiţiei, Biroului de Probaţiune Chişinău şi Inspectoratului Naţional de Probaţiune, prin care refuză luarea măsurilor relevante împotriva funcţionarilor din Primăria municipiului Chişinău şi luarea măsurilor legale împotriva acestor persoane în conformitate cu art. 374 din

Codul contravenţional pentru săvârşirea contravenţiei prevăzute la art.318 alin.(2) Cod contravenţional.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 1 iulie 2024, s-a respins ca fiind neîntemeiată acţiunea în contencios administrativ - înaintată de Dumbrava Ludmila către Ministerul Justiţiei, Inspectoratul Naţional de Probaţiune, Biroul de Probaţiune Chişinău cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil şi alte pretenţii subsecvente.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 12 iulie 2024, Dumbrava Ludmila a declarat cerere de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 1 iulie 2024 și pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic.

Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate.

Din materialele cauzei rezultă că, dispozitivul hotărârii instanţei de fond a fost pronunțat public la 1 iulie 2024, apelul fiind declarat la data de 12 iulie 2024, iar la data de 3 octombrie 2024, apelanta Dumbrava Ludmila a recepționat hotărârea motivată și la data de 24 octombrie 2024, Dumbrava Ludmila a depus motivarea apelului, astfel Colegiul constată că, apelul nemotivat și apelul motivat au fost depuse în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea cererii de apel a reiterat apelanta în esență circumstanțe de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată, invocând că hotărârea primei instanțe este ilegală, lipsită de temei, impunându-se casarea integrală a acesteia.

Consideră apelanta că instanţa a pronunţat o hotărâre numai pe baza afirmaţii eronate şi nefondate ale pârâţilor. Totodată, instanţa nu numai că nu a examinat, dar nici măcar nu a menţionat în hotărârea sa probele de mai sus prezentate de reclamanta în susţinerea pretenţiilor sale şi anume: potrivit art. 421^1 alin. (1), (2) din Codul contravenţional, contravenţiile menţionate la art. 318 se constată de către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Naţional de Probaţiune, în baza art.374 alin. (2^1) şi (3) din Codul contravenţional, care prevede că procesul contravenţional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvîrşirea contravenţiei nu există o relaţie corespunzătoare cauză-efect între reglementările menţionate mai sus din Legea nr. 8/2008 cu privire la probaţiune şi Codul contravenţional şi prevederile de

mai sus din Legea nr. 8/2008 cu privire la probaţiune nu anulează cerinţele art. 421[1] alin. (1) din Codul contravenţional conform cărora contravenţiile prevăzute la art. 318 din prezentul Cod sunt stabilite şi examinate de către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Naţional de Probaţiune. Art. 421[1] alin. (1) din Codul contravenţional prevede în mod direct că contravenţiile menţionate la art. 318 din Codul contravenţional se constată de către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Naţional de Probaţiune şi este ilegal ca Inspectoratul Naţional de Probaţiune să nu ia în considerare materiale despre o contravenţie care conţin semne de contravenţie conform art. 318 din Codul contravenţional.

Nu este adevărată declaraţia Inspectoratului Naţional de Probaţie că: «categoriile subiecţilor de probaţiune sunt specificate la art. 3 din Legea nr. 8/2008 cu privire la probaţiune, fiind o categorie specială de persoane, în care nu se încadrează funcţionarii în privinţa cărora se solicită atragerea la răspundere contravenţională» deoarece la art. 3 din Legea nr. 8/2008 prezentate persoanele bănuite, învinuite, inculpate si altele asemanatoare şi în nici un fel persoane care sunt denumite în mod expres în conţinut art. 318 alin. (2) din Codul contravenţional, şi anume: neexecutarea intenţionată sau eschivarea de la executare de către o persoană cu funcţie de răspundere (ceea ce este cazul în acest caz) a hotărîrii instanţei de judecată.

În legislaţia în vigoare a Republicii Moldova nu există nicio lege sau altă normă care să nu permită sau să interzică urmărirea contravenţională din partea Biroului de Probaţiune Chişinău şi Inspectoratului Naţional de Probaţiune a funcţionarilor Primăriei Municipiului Chişinău dacă comit (ca şi în cazul în cauză) o contravenţie prevăzută de art. 318 Cod contravenţional.

Astfel, împrejurările de mai sus dau naştere la concluzia că în cauza în cauză există o încălcare a cerinţelor art. 26 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care prevede că egalitatea părţilor în drepturile procedurale este garantată prin lege şi se asigură de către instanţă prin crearea posibilităţilor egale, suficiente şi adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susţinerea poziţiei asupra circumstanţelor de fapt şi de drept, astfel încît nici una dintre părţi să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Pe motivele invocate, se solicită admiterea cererii de apel.

La data de 31 martie 2025, Inspectoratul Național de Probațiune a depus referință asupra cererii de apel lui Dumbrava Ludmila.

Apelanta Dumbrava Ludmila în ședința instanței de apel nu s-a prezentat solicitînd prin cerere scrisă examinarea cauzei în lipsa sa.

Reprezentantul intimatului Ministerului Justiției, Pantea Daniel, în ședința instanței de apel a pledat pentru respingerea cererii de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Intimatul Inspectoratul Național de Probațiune, fiind citat legal nu s-a prezentat, însă a depus referință la cererea de apel, motiv din care instanța de apel a decis examinarea cauzei în lipsa sa.

Aprecierea instanţei de apel:

Potrivit art.195 din Codul administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii –respinge apelul.

Potrivit art.194 alin.(1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art.231 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art.219 alin.(1) – (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În corespundere cu prevederile art.221 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Prevederile art.220 alin.(1) din Codul administrativ, stabilesc că, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87–93.

Din conținutul art.93 din Codul administrativ, se stabilește sarcina probațiunii, potrivit căreia, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost

stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, constată că aceasta urmează a fi menţinută, ori concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanţele cauzei şi normele de drept material au fost aplicate corect.

Circumstanţele de fapt ale cauzei:

Din materialele cauzei se atestă că, la data de 16 ianuarie 2023 prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani, nr.4- 1711/2022, Arşer Vadim a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenţiei prevăzute de art.179 Cod contravenţional, fiind obligat să demoleze construcţia amplasată în ***** (bucătăria de vară), cu suportarea cheltuielilor de demolare. (f.d.7-9)

Hotărârea instanţei de judecată a devenit definitivă la data de 01 februarie 2023.

În cadrul procesului contravenţional specificat, reclamanta Dumbrava Ludmila a avut calitatea procesuală de victimă.

La data de 14 martie 2023, cu numărul de ieşire 5-14-4374, Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani, a fost expediată în adresa Primăriei mun. Chişinău hotărârea nr.4-1711/2022 din 16.01.2023 pentru executarea demolării.

Iar, la 23.05.2023, 06.07.2023 şi 20.09.2023, reclamanta Dumbrava Ludmila s-a adresat cu cereri către Primăria mun. Chişinău, solicitând să fie informată despre măsurile întreprinse pentru executarea hotărârii judecătoreşti menţionate supra.

La data de 09 noiembrie 2023, Dumbrava Ludmila, în temeiul prevederilor art.421[1] din Codul contravenţional, s-a adresat cu cerere către Biroul de probaţiune Chişinău, solicitând luarea de măsuri în privinţa funcţionarilor responsabili ai Primăriei mun.Chişinău, care nu execută intenţionat sau se eschivează de la executarea hotărârii instanţei de judecată, considerând că în acţiunile/inacţiunile persoanelor în cauză se conţin semne ale contravenţiei prevăzute de art.318 din Codul contravenţional.

Prin răspunsul nr.04/04/9616 din 04.12.2023, Biroul de probaţiune Chişinău a explicat reclamantei Dumbrava Ludmila că, în conformitate cu prevederile art.421 Cod contravenţional, contravenţiile prevăzute la art.318 din Codul contravenţional, se constată de către executorul judecătoresc.

La 19 decembrie 2023, în cadrul Inspectoratului Naţional de Probaţiune a fost înregistrată cererea prealabilă a reclamantei Dumbrava Ludmila, prin care îşi manifestă dezacordul cu răspunsul Biroului de probaţiune Chişinău, nr.04/04/9616 din 04.12.2023, solicitând anularea acestuia, examinarea cererii sale în privinţa

funcţionarilor din cadrul Primăriei mun.Chişinău şi luarea măsurilor legale în conformitate cu prevederile art.374 Cod contravenţional.

Prin răspunsul nr.07/1438 din 26.12.2023, Inspectoratul Naţional de Probaţiune a respins cererea prealabilă înaintată de Dumbrava Ludmila, explicându-i că, calitatea de agent constatator a subdiviziunilor teritoriale ale Inspectoratului Naţional de Probaţiune a survenit urmare a modificării Codului contravenţional prin Legea nr. 163/2017 pentru modificarea şi completarea unor acte legislative. Scopul atribuirii calităţii de agent constatator a fost specificat în Nota informativă la proiectul de lege, fiind argumentat prin imposibilitatea tragerii la răspundere a subiecţilor probaţiunii care nu respectă prevederile art. 65 din Cod penal „Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate". Prin urmare, categoriile subiecţilor de probaţiune sunt specificate la art. 3 din Legea nr. 8/2008 cu privire la probaţiune, fiind o categorie specială de persoane, în care nu se încadrează funcţionarii în privinţa cărora se solicită atragerea la răspundere contravenţională, organele de probaţiune neavând temei legal de a încheia procese-verbale cu privire la contravenţii în privinţa persoanelor care nu sunt subiecţi ai probaţiunii. Totodată, reclamanta a fost informată că decizia definitivă urmează a fi luată de Ministerul Sănătăţii.

La 12 ianuarie 2024, Ministerul Justiţiei a emis decizia nr.09/3231, prin care conchide că răspunsul Inspectoratului Naţional de Probaţiune nr.07/1438 din 26.12.2023 este legal, motivat şi întemeiat, respectiv, constatând că nu există temeiuri de anulare a acestuia, îl menţine cu titlu de decizie definitivă.

Iar la 23 ianuarie 2024, Dumbrava Ludmila s-a adresat cu cerere prealabilă către Ministerul Justiţiei, solicitând anularea actelor administrative emise de Biroul de probaţiune Chişinău şi Inspectoratul Naţional de Probaţiune.

Prin răspunsul nr.05/3-175 din 21.02.2024, autoritatea publică a informat reclamanta că îşi menţine poziţia expusă anterior.

Subsecvent, la 07 martie 2024, nefiind de acord cu decizia autorităţii publice, Dumbrava Ludmila s-a adresat în instanţa de judecată cu prezenta acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Art. 39 din Codul administrativ pledează, (1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană

care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că, actul administrativ individual – decizia Ministerului Justiției nr.09/3231, prin care s-a conchis că răspunsul Inspectoratului Naţional de Probaţiune nr.07/1438 din 26.12.2023 – constituie act administrativ defavorabil reclamantei, dat fiind faptul că prin efectele acestuia, nu au fost satisfăcute cerințele reclamantei.

Iar, din analiza actului administrativ contestat, reieșind din solicitările înaintate, se atestă că acțiunea dedusă judecății este una în contestare conform art.206 din Codul administrativ.

Conform art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

Potrivit art. 209 alin. (1) din Codul administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător.

Completul judiciar atestă că, Dumbrava Ludmila este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a depus acțiunea în termen, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare, motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt, din care motive, instanța de fond corect a considerat acțiunea admisibilă și a purces la examinarea pe fond a acesteia.

Fiind investită cu judecarea prezentei cauze, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, prin hotărârea din 1 iulie 2024, a respins acțiunea în contencios administrativ a reclamantei Dumbrava Ludmila.

Completul judiciar constată că, hotărîrea instanței de fond este întemeiată, a fost adoptată cu aprecierea corectă a probelor administrate și aplicarea justă a normelor de drept material și procedural, reieșind din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art.16 din Codul administrativ, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

În temeiul art. 225 alin. (1) şi (2) din Codul administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Conform art.225 alin.(4) din Codul administrativ, alte limitări ale examinării judiciare în cauzele de contencios administrativ sînt reglementate expres prin legi speciale.

Potrivit art. 93 alin. (1) - (3) din Codul administrativ, (1) fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia, (2) prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale, iar (3) reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Art. 318 din Codul contravenţional prevede neexecutarea intenţionată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanţei de judecată ori a documentului executoriu menţionat la art. 11 lit. c) sau d) din Codul de executare, se sancţionează cu amendă de la 30 la 60 de unităţi convenţionale. (2) Neexecutarea intenţionată sau eschivarea de la executare de către o persoană cu funcţie de răspundere a documentelor indicate la alin. (1) ori împiedicarea executării acestora se sancţionează cu amendă de la 120 la 180 de unităţi convenţionale.

Conform art. 11 lit. c) şi d) din Codul de executare, sunt documente executorii şi se execută conform normelor stabilite de prezentul cod: c) deciziile (hotărârile) contravenţionale, inclusiv cele emise de agenţii constatatori în limitele competenţei atribuite lor prin lege, titlurile executorii emise pe cauze penale şi sentinţele pe cauzele penale, în partea încasării amenzii, precum şi în partea acţiunii civile; d) ordonanţele privind liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravenţională sub formă de amendă.

În temeiul art.421 alin.(1) şi (2) din Codul contravenţional, contravenţiile menţionate la art. 318 şi 319 se constată de executorul judecătoresc. (2) Executorul judecătoresc este în drept să constate contravenţii şi să încheie procese-verbale doar în circumscripţia camerei teritoriale a executorilor judecătoreşti în care îşi are sediul biroul său.

Potrivit art. 421[1] alin. (1) şi (2) din Codul contravenţional, contravenţiile prevăzute la art.318 se constată şi de către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului National de Probatiune. (2) Sunt în drept să constate contravenţii şi să încheie procese-verbale şeful biroului de probaţiune şi adjunctul lui.

Colegiul specializat, analizînd lucrările dosarului constată că la 16 ianuarie 2023, Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani, a emis hotărârea nr.4-1711/2022, prin care Arşer Vadim a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenţiei prevăzute de art.179 din Codul contravenţional, fiind obligat să demoleze construcţia amplasată în ***** (bucătăria de vară), cu suportarea cheltuielilor de demolare. Hotărârea instanţei de judecată a devenit definitivă la data de 01 februarie 2023, fiind expediată spre executare Primăriei mun. Chişinău la 14 martie 2023.

În continuare, Dumbrava Ludmila s-a adresat cu multiple petiţii către autoritatea publică, solicitând să fie informată despre măsurile întreprinse întru executarea actului judecătoresc.

Neprimind un răspuns din partea autorităţii publice, la 09 noiembrie 2023, în temeiul prevederilor art.421[1] din Codul contravenţional, Dumbrava Ludmila s-a adresat cu cerere către Biroul de probaţiune Chişinău, iar ulterior către Inspectoratul Naţional de Probaţiune, solicitând luarea de măsuri în privinţa funcţionarilor responsabili ai Primăriei mun. Chişinău, care nu execută intenţionat sau se eschivează de la executarea hotărârii instanţei de judecată, considerând că în acţiunile/inacţiunile persoanelor în cauză se conţin semnele contravenţiei prevăzute de art.318 din Codul contravenţional.

Subsecvent, atât, Biroul de probaţiune Chişinău, cât şi Inspectoratul Naţional de Probaţiune au explicat reclamantei că, în conformitate cu prevederile art.421 din Codul contravenţional, contravenţiile prevăzute la art.318 din Codul contravenţional se constată de către executorul judecătoresc, aceste concluzii fiind în final menținute cu titlu de decizie definitivă de către Ministerul Justiției.

Cu referire la dezacordul reclamantei cu decizia nr.09/3231 Ministerului Justiției, prin care s-a conchis că răspunsul Inspectoratului Naţional de Probaţiune nr.07/1438 din 26.12.2023, este întemeiat și motivat Completul menționează că, alegațiile reclamantei nu pot fi reținute ca întemeiate, or, analizînd prevederile Legii materiale se reține că calitatea de agent constatator a subdiviziunilor teritoriale ale Inspectoratului Naţional de Probaţiune a survenit ca urmare a modificărilor operate la Codul contravenţional prin Legea nr.163/2017 pentru modificarea şi completarea unor acte legislative, iar, introducerea articolului 421[1]

în Codul contravenţional a avut ca scop să soluţioneze o problemă specifică legată de incapacitatea de a trage la răspundere subiecţii probaţiunii care nu respectă interdicţiile prevăzute la art. 65 din Codul penal, cum ar fi „Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate”.

La acest capitol se reține că, categoriile subiecților de probaţiune sunt specificate la art. 3 din Legea nr. 8/2008 cu privire la probaţiune.

Astfel, conform art. 3 din Legea nr. 8/2008 cu privire la probaţiune, subiecţi ai probaţiunii sunt: a) persoanele bănuite, învinuite, inculpate pentru care s-a solicitat referatul presentinţial de evaluare psihosocială a personalităţii; b) minorii liberaţi de răspunderea penală; c) persoanele liberate condiţionat de răspunderea penală; d) persoanele liberate de pedeapsa penală; e) persoanele eliberate din locurile de detenţie care au solicitat asistenţa postpenitenciară; f) persoanele condamnate sau sancţionate la muncă neremunerată în folosul comunităţii, precum şi cele private de dreptul de a ocupa o anumită funcţie sau de a exercita o anumită activitate; g) agresorii familiali în privinţa cărora au fost emise ordonanţe de protecţie.

Prin urmare, analizînd prevederile legale nominalizate supra Colegiul reiterează că organele de probaţiune au autoritatea de a constata contravenţii doar în privinţa acestor categorii speciale de persoane, definite explicit de lege.

Iar, cu referire la speță Completul indică că organele de probaţiune nu au competenţa materială de a constata contravenţii în privinţa persoanelor ce nu sunt subiecţi ai probaţiunii și anume, persoanele care nu se regăsesc la art. 3 din Legea nr. 8/2008 cu privire la probaţiune.

Or, această competenţă se raportează doar la cazurile care implică subiecţi ai probaţiunii, iar pentru contravenţiile care implică alte categorii de persoane, competenţa revine altor autorităţi.

În această ordine de idei, instanța de apel reține că activitatea administrativă efectuată de autoritatea publică pârâtă la examinarea petiţiei a fost una legală şi întemeiată, fiind efectuată în strictă conformitate cu prevederile legislaţiei, în speță nefiind constatate admiterea de încălcări la emiterea actelor administrative prin care a fost soluţionată petiţia reclamantei Dumbrava Ludmila, prin urmare, legalitatea actelor administrative nu poate fi pusă la îndoială de către instanţa de judecată atîta timp cît contrariul nu a fost demonstrat în cadrul procesului de judecată organizat cu respectarea principiilor contradictorialităţii şi al egalităţii de tratament - ceea ce denotă că temei de admitere a acţiunii reclamantei nu există.

Mai mult, analizînd încălcările invocate de reclamantă și raportîndu-le la prevederile legale în redacția la momentul adoptării actelor instanţa atestă că acestea nu au fost confirmate, fiind bazate pe interpretarea eronată a normelor de drept material.

În același context, Completul va reitera că în temeiul art. 439^6 alin. (4) din Codul contravenţional, demolarea construcţiilor neautorizate şi defrişarea arborilor şi arbuştilor se execută de către contravenient pe cont propriu sau de către autorităţile administraţiei publice locale din contul proprietarului.

Iar, prin raportarea normei enunțate mai sus la speța dedusă judecății instanța de apel indică că având în vedere faptul că, autorităţile publice pârâte Biroul de Probaţiune Chişinău INP şi Ministerul Justiţiei nu deţin calitate procesuală în procesul contravenţional examinat în fond prin hotărârea judecătorească din 16 ianuarie 2023.

Instanța de apel notează că, contrar normelor de drept care reglementează sarcina probațiunii în contencios administrativ conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, apelanta nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor în instanța de apel, prin urmare, Completul judiciar concluzionează că instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței, a dat apreciere completă obiectivă şi sub toate aspectele probelor, iar hotărîrea dată este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legitime ale participanţilor la proces.

Faţă de cele expuse, Colegiul civil reţine, că prima instanţă a creat părţilor condiţii obiective pentru realizarea drepturilor sale procedurale, participanții la proces au fost auziți, hotărîrea primei instanţe a fost motivată. Condiţiile procedurale privind motivarea hotărîrii sînt îndeplinite chiar dacă nu s-a răspuns expres fiecărui argument invocat de părţi, fiind suficient ca din întregul hotărîrii să rezulte că s-a răspuns tuturor argumentelor în mod implicit, prin raţionamente logice.

Deasemenea, Completul judiciar mai consideră important de remarcat faptul că, apelanta utilizînd calea de atac, în limite legale nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărîrea contestată, iar esența alegațiilor din apel sunt similare celor expuse în fața primei instanțe, care au fost dezbătute și corect respinse.

Astfel, din considerentele menționate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este legală şi întemeiată, iar argumentele invocate de către apelantă sunt nefondate şi combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Dumbrava Ludmila şi a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(1) lit. a) din Codul administrativ, art. 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D E C I D E :

Apelul declarat de Dumbrava Ludmila, se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 1 iulie 2024.

Decizia cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei